

KITKA Ferma e Erës

Shteti:	KOSOVË
Projekti Nr.:	50451
Sektori i biznesit:	Energji EMEA
Lloji i Njoftimit:	PRIVAT
Kategoria Mjedisore:	B
Data e Synuar e Bordit:	19 qershor 2019
Statusi:	Koncepti i shqyrtuar
PSD e shpalosur:	

Përshkrimi i Projektit

Ofrimi i një kredie afatgjatë për të financuar ndërtimin e parkut me erë 32.4MW KITKA që gjendet në Komunën e Kamenicës në Kosovën Lindore ("Projekti"). Projekti zbatohet nga Air Energy SH.P.K., një kompani e themeluar për qëllime të Projektit dhe në pronësi të plotë nga Guris Insaat ve Muhendislik AS, pjesë e konglomeratit turk të inxhinierisë dhe ndërtimit Guris Group.

Objektivat e Projektit

Projekti do të kontribuojë në zbutjen e ndikimeve të klimës, duke rritur pjesën e gjenerimit të energjisë së ripërtërishme në Kosovë dhe duke shtuar 32.4 MW të kapacitetit të gjenerimit të erës në sistemin kombëtar të energjisë. Projekti është ferma e parë e erës e ndërtuar në Kosovë, që përndryshe është kryesisht e varur nga gjenerimi i thëngjillit.

Ndikimi i Tranzicionit

Projekti synon Cilësinë e Gjelbër TI përmes shtimit prej 32.4 MW të kapaciteteve të ripërtërishme. Ky kapacitet do të kontribuojë në reduktimin e emetimeve të CO2 në vend.

Informacioni i Klientit

AIR ENERGY SHPK

Huamarrësi është një kompani për qëllime të veçanta e regjistruar në Kosovë me qëllim të zhvillimit, ndërtimit dhe operimit të Projektit.

Përmbledhja e Financimit të BERZH-it

17,500,000.00 EURO

Gjithsej Kosto të Projektit

73,000,000.00 EURO

Përmbledhja Mjedisore dhe Sociale

Kategoria B (2014 PMS). Kujdesi i duhur mjedisor dhe social (M&S) ka treguar se çështjet e M&S që lidhen me një projekt tashmë operativ prej 32.4 MW nga energjia e erës në Kosovën lindore janë specifike për vendin dhe janë adresuar lehtësisht përmes zbatimit të masave specifike të sektorit për zbutjen dhe monitorimin. Plani i veprimit të M&S është dakorduar me Klientin për ta strukturuar Projektin në përputhje me kërkesat e Bankës. Projektin u bë operativ në tetor 2018. Projektin pritet të shmangë 81,000 ton CO2 në vit.

Hulumtimi i hollësishëm i M&S u krye nga BERZH-i dhe një konsulent i pavarur i biodiversitetit gjatë fazave të mëvonshme të ndërtimit dhe operimit të hershëm. Kujdesi i duhur shqyrtoi lokacionin kryesor të projektit, i cili përfshin nëntë turbina me erë, një ndërtesë të dhomës së kontrollit, nënstacionin, kabllot nëntokësore dhe rrugët e hyrjes, si dhe objektet e lidhura, përfshirë një rrugë kryesore hyrëse dhe një linjë transmetimi 110Kv prej 14.5km. Turbinat janë instaluar në një zonë kullotash malore, ndërsa zonat pyjore ndodhen larg zonave ku janë vendosur turbinat. Rruga e hyrjes përfshinte përmirësimin e një shtegu ekzistues. Linja e transmetimit kalon zonat pyjore dhe bujqësore dhe në përgjithësi ndjek rrugën e qasjes. Linja e transmetimit i është kaluar Kompanisë së Kosovës për Shpërndarje dhe Furnizim me Energji Elektrike.

Projektin i ka marrë të gjitha lejet në aspektin e legjislacionit kombëtar, bazuar në dokumentet kombëtare të VNM-së. Projektin është i vendosur afër një kufiri ndërkombëtar dhe ndërkohë që nuk priten ndikime të rëndësishme ndërkufitare, ekzistenca e informacionit dhe një mekanizmi ankimimi të qashtëm në internet në gjuhët e duhura, lejon shpërndarjen më të gjerë të informacionit përtej zonës së Projektit.

Projektin ka më tej dispozitat e menaxhimit të M&S, të cilat do të zbatohen për Projektin. ESAP-i kërkon formalizimin e këtyre dispozitave në një sistem të menaxhimit të M&S të harmonizuar me ISO dhe me burimet e duhura për zbatimin e tij. Dispozitat e burimeve njerëzore janë në përputhje me PR2.

Kujdesi i duhur konfirmoi një qasje të fuqishme ndaj kontrollit të ndotjes dhe shëndetit dhe sigurisë gjatë ndërtimit të vonshëm, dhe kjo do të vazhdojë gjatë operimit. Ndikimet ndaj shëndetit dhe sigurisë në komunitet janë konsideruar në procesin kombëtar të VNM-së. Projektin është mjaft i largët nga zonat e banuara dhe për këtë arsye, ndikimet si hija dhe zhurma nuk pritet të jenë të rëndësishme. Kjo do të konfirmohet përmes monitorimit, kryesisht në lidhje me zhurmën. Ndikimet vizuale u hoqën gjatë procesit të VNM-së dhe nuk u ngritën si një çështje nga komunitetet lokale. Dispozita të ndryshme të Sh&S u vendosën gjatë importit të turbinave në vend dhe gjatë instalimit.

Një shqyrtim i blerjes së tokës konfirmoi se toka në vendin e projektit është fituar nëpërmjet kontratave afatgjata me qira. Kullotat në zonën e Projektit përdoren për kullotjen e bagëtive dhe kjo praktikë do të vazhdojë, ashtu si edhe qasja e komunitetit në zonë. Kjo përfshin qasjen në një burim lokal. Gjurma e drejtpërdrejtë e projektit dhe humbja e tokës së kullotave është relativisht e vogël.

Linja e transmetimit ishte subjekt i shpronësimit të tokës për gjurmët e këmbëve të kullës dhe lehtësimeve për korridorin e linjës së transmetimit. Ky proces u krye nga autoritetet dhe kujdesi i duhur tregoi se pronarët e tokave u kompensuan në mënyrë të përshtatshme për tokën dhe për dëmtimin e të mbjellave. Aty ku linja e transmetimit kalon tokën bujqësore, praktikata e tilla bujqësore mund të vazhdojnë, ndërsa në zonat pyjore nevojitet një korridor i pastër. Rruga e linjës së transmetimit shmang shtëpitë dhe strukturat, dhe nuk u kërkua rivendosje fizike. Toka e prekur është relativisht e vogël në krahasim me madhësinë e parcelave të tokës. ESAP kërkon që Projekti të monitorojë statusin e tokës së marrë për linjën e transmetimit nëpërmjet ndërlidhjes me autoritetet.

Projekti është i vendosur larg për çdo zonë të mbrojtur ose konservuese. Shqyrtimet e literaturës, anketa e kufizuar në terren dhe një vizitë në terren nga konsulenti i Bankës, synonin të kuptuarit e mjedisit të Projektit. Ndjeshmëritë e rëndësishme mjedisore dhe rreziqet e përplasjes për zogjtë dhe shpezët nuk janë identifikuar nga VNM-të kombëtare, por për shkak të mungesës së anketimeve shteruese, është e nevojshme të verifikohet më tej përmes monitorimit pas ndërtimit, i cili do të përfshijë monitorimin në terren dhe anketat e kërmave të zogjve duke përdorur metodologjitë e njohura dhe në përputhje me kërkesat e PR6. Disa lloje të zogjve dihet se janë në rrezik nga projektet e erës, dhe janë të pranishme në zonën më të gjerë, por nuk priten të kalojnë nëpër lokacionin e projektit në numër të konsiderueshëm. Nuk janë identifikuar rrugë të migrimit. Vlerësimet e rrezikut të përplasjes do të rishikohen me kalimin e kohës dhe do të zbatohen masat zbutëse shtesë nëse është e nevojshme. Për të zvogëluar rreziqet e përplasjes të lidhura me linjën e transmetimit, Projekti do të instalojë devijuesit e fluturimit në zonat ku priten shifra më të larta të shpendëve. Për më tepër, është duke u zbatuar një plan rivendosjeje dhe monitorimi në vend për të rivendosur zonat e prekura nga aktivitetet ndërtimore.

Angazhimi i Komunitetit dhe zbulimi i informacionit u krye gjatë procesit të lejeve. Projekti ka një Plan të Angazhimit të Palëve të Interesit (PAPI) dhe ky do të vazhdojë të zbatohet. Për më tepër, Projektit do t'i kërkohet që të zhvillojë një ueb faqe të projektit, duke përfshirë informacionin rreth projektit dhe detajet e kontaktit. BERZH do ta monitorojë Projektin siç kërkohet, duke përfshirë vizitat në terren kur është e nevojshme.

Bashkëpunimi Teknik

Fondet e Bashkëpunimit Teknik janë siguruar nga BE-ja në kuadër të Programit Rajonal të Efikasitetit të Energjisë për Ballkanin Perëndimor ("REEP Plus") me qëllim të mbështetjes së kujdesit të duhur teknik të Projektit.

Informatat e Kontaktit të Kompanisë

Derya Sözen Önder / Tarik Aygün
donder@guris.com.tr / taygun@guris.com.tr
+90 (312) 484 0570
+90 (312) 484 2677
www.guris.com.tr

Mundësitë për biznes

Për mundësitë për biznes ose prokurimet, kontaktoni shoqërinë kliente.

Informacione të përgjithshme

Informacione rreth projekteve të BERZH-it që nuk lidhen me prokurimet Tel: +44 20 7338 7168; Faks: +44 20 7338 7380
Email: projectenquiries@ebrd.com

Politika e Informimit Publik (PIP)

PIP-ja përcakton mënyrën se si BERZH-i e shpalos informacionin dhe këshillohet me grupet e interesit për të nxitur ndërgjegjësimin dhe perceptimin më të mirë të strategjive, politikave dhe operacioneve të saj

[Teksti i PIP-së](#)

Mekanizmi i Ankimit të Projektit (MAP)

BERZH-i ka themeluar Mekanizmin e Ankimit të Projektit (MAP) që mundëson shqyrtimin e pavarur të ankesave të individëve dhe organizatave lidhur me projektet e financuara nga BERZH-i, të cilat hamendësohet të kenë shkaktuar, apo të kenë gjasa të shkaktojnë, dëme.

[Rregullat e Procedurës që qeverisin MAP](#) | [Versioni rusisht](#)

Çdo ankesë sipas MAP-it duhet të dorëzohet jo më vonë se 12 muaj pas ndarjes së fundit të fondeve të BERZH-it. Mund të kontaktoni zyrtarin e MAP-it (në pcm@ebrd.com) ose Zyrën përkatëse të BERZH-it për ndihmë nëse nuk jeni të sigurt për periudhën brenda së cilës duhet të paraqitet një ankesë.